

Till: Regeringskansliet, Utrikesdepartement

Afrikagruppernas remissvar på den biståndspolitiska plattformen

Övergripande

Afrikagrupperna välkomnar ambitionen att förtydliga det svenska utvecklingssamarbetet.

Det övergripande målet för det internationella utvecklingssamarbetet har ändrats från "skapa förutsättningar för fattiga människor att förbättra sina levnadsvillkor" till "skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck". Trots att plattformen uttalat ska fokusera mer på individen anser vi att förändringen i den här skrivningen gör kopplingen till fattiga människor som förändringsaktörer mindre tydligt. Begreppet förtryck bör också definieras.

En stor brist i plattformen är avsaknaden av en diskussion eller analys av orsaker till främst fattigdomen men även klimatförändringarna. En redovisning av regeringens syn på grunderna till att människor lever i fattigdom idag behövs för att sätta de planerade åtgärderna i perspektiv.

Relaterat till detta är beskrivningen av människor som lever i fattigdom som fattiga. Fattigdom är ett oönskat tillstånd, inte en egenskap hos en person. Risker med detta uttryckssätt är att de leder tankarna till en föråldrad syn på utvecklingssamarbete. Ett annat exempel på det är att använda begreppet bistånd som tidigare övergetts till förmån för det mer önskvärda utvecklingssamarbetet.

Afrikagrupperna anser inte att målet för svenskt utvecklingssamarbete kan eller ska vara ekonomisk tillväxt. Istället anser vi att Sverige ska följa DAC:s definition av att målet för internationellt utvecklingssamarbete ska främja ekonomisk utveckling och välbefinnande.

Afrikagrupperna anser det som viktigt och bra att plattformen utgår från PGU men relationen till PGU behöver utredas. Vilka målkonflikter finns och hur kan dessa åtgärdas för att öka samstämmigheten i svensk politik?

Plattformens skrivning om korruption placerar problemet i fattiga länder och aktörer inom dessa. Afrikagrupperna menar att korruptionens källa ligger i de rika länderna. Det är här medlen för bestickning främst finns och grunderna till korruptionen måste åtgärdas.

4.1.3 Målgrupper

"De viktigaste målgrupperna för svenskt bistånd är kvinnor och flickor i fattiga länder samt ofria människor som på olika håll lever under förtryck"

Att ha kvinnor och flickor som huvudsaklig målgrupp för att nå de utsatta målen är positivt. Dock saknas i dokumentet en diskussion om hur män och pojkar kan involveras i arbetet för jämställdhet. Här menar vi inte bara politisk och ekonomisk men även i frågor som rör SRHR och hiv. Det räcker inte med att informera män och pojkar om kvinnors och flickors mänskliga rättigheter (5.1.4).

5.1 Delmål 1

Bra förväntat resultat *Stärkta möjligheter att hävda medborgerliga och politiska rättigheter, utöva demokratiskt inflytande och organisera sig.*

5.2 Delmål 2 handlar bland annat om möjligheter till försörjning. Här önskar vi ett förtydligande av hur möjligheterna ska se ut. Vi välkomnar ambitionen att människor som lever i fattigdom ska ha arbete men det arbetet måste också erbjuda en försörjning som räcker till ett värdigt liv.

Delmål 3 – Klimat. Om allt detta genomförs skulle jorden bli en bättre plats att leva på!

5.2.4. Friare handel

Fokus för Sveriges bistånd beskrivs här som att underlätta export till EU. Men de regionala och lokala marknaderna är viktigare för uppbyggnad av produktion och diversifiering av ekonomin. Stöd till dessa gynnar inte bara detta utan även lokalt självbestämmande och kompetens och motverkar fastlåsningsen i att förse omvärlden med råvaror.

5.2.5

Vi är positiva till att biståndet ska verka till att kvinnor har samma tillgång som män till krediter, teknologi, insatsvaror och rättigheter till mark. Plattformen konstaterar att produktiviteten i jordbruket har avtagit, och lösningen är för biståndet att möjliggöra investeringar. Här välkomnar vi förtydliganden om vilken typ av investeringar. Afrikagrupperna föreslår här satsningar på en hållbar utveckling av småjordbrukarna som rekommenderat av FNs speciella rapportör för livsmedelssäkerhet. Det är viktigt att svenskt utvecklingssamarbete inte bidrar till satsningar som undergräver lokalbefolkningens möjlighet till att bedriva ett långsiktigt hållbart jordbruk.

5.4 Delmål Förbättrad grundläggande hälsa

Regeringens bedömning: *För att nå delmålet Förbättrad grundläggande hälsa är följande resultat särskilt viktiga:*

- *Förbättrad tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt minskad utsatthet för hiv och aids*
- *Förbättrad överlevnad och mer hälsosamma liv främst för kvinnor och barn*
- *Förbättrad tillgång till rent vatten och grundläggande sanitet*

Denna del skulle kunna struktureras på ett bättre sätt för att tydliggöra prioriteringar.

5.4.1 Afrikagrupperna välkomnar det starka fokus på SRHR som finns i delmålet ”Förbättrad grundläggande hälsa” och att informationsinsatser kompletteras med strategier för ökad tillgänglighet till exempelvis preventivmedel, säkra aborter och barnmorskor.

I paragrafen om hiv är det positivt att man kopplar hiv-arbetet till de mänskliga rättigheterna.

En viktig aspekt som dock saknas är arbetet mot stigma och diskriminering. De effektiva insatserna man nämner bör också lyfta fram tillgång till testning samt att förebygga överföring av hiv från mor till barn.

I ett läge där man går från ett mer omfattande policy-dokument (Rätten till en framtid) till några få paragrafer om hiv, bör man utnyttja varje mening till att vara så tydlig och explicit som möjlig. Exempel på skrivningar som behöver förtydligas är

Huvudsakligen ska arbetet inriktas på främjandet av stärkta rättigheter och bättre villkor och möjligheter för kvinnor och flickor samt unga människor, men också pojkars och mäns perspektiv och behov ska uppmärksammas.

5.4.2 Förbättrad överlevnad och mer hälsosamma liv främst för kvinnor och barn

Här behöver vi en definition på "mer hälsosamma liv".

De strategier som nämns för förbättrad överlevnad för mödrar och barn skulle avsevärt stärkas om man kopplar de till nutritionsstrategier för de tusen första dagarna, d.v.s. från befruktning tills det barnet fyller två år. Förutom bättre överlevnad kan man minska risken för exempelvis en rad komplikationer och sjukdomar som kan påverka människors kapacitet vilket medför negativa effekter på individ som samhällsnivå.

Tillgång till vaccin och mödravård är grundläggande, men långt ifrån tillräckligt. Det är också viktigt att vårdpersonal har system för att registrera och följa upp vårdtagare så att hela vaccinerings- och mödravårdsprogram fullföljs.

Afrikagrupperna anser att processen med plattformen har brustit i transparens och möjligheter till deltagande. Den givna remisstiden har varit mycket kort och har inte gett oss någon möjlighet att diskutera plattformen med våra partner i södra Afrika. Med detta sagt vill Afrikagrupperna också uttrycka uppskattning för att vi bereddes möjligheten att yttra oss om plattformen.

Stockholm, 12 februari 2014

Calle Sundstedt
Ordförande

Gabi Björsson
Generalsekretare